

Warszawa, 8 stycznia 2021 r.

CML/0014/01/2021/BO/BR

Pan
Dr n. ekon. Adam Niedzielski
Minister Zdrowia

Dotyczy: projektu *Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025*

Szanowny Panie Ministrze,

Pracodawcy RP w pełni popierają wszelkie działania nakierowane na utrzymanie naszego społeczeństwa w dobrym zdrowiu, ponieważ zdrowie jest największą wartością, o czym mogliśmy się teraz, w okresie pandemii, szczególnie przekonać. Zatem wczesne inwestowanie w opiekę zdrowotną to gwarancja zdrowego społeczeństwa, to też pracownicy aktywnie uczestniczący w życiu zawodowym. Zapobieganie chorobom i promocja zdrowia torują nam drogę dla bardziej skutecznego i efektywnego systemu opieki zdrowotnej.

Odnosząc się natomiast do przekazanego do konsultacji i opiniowania projektu Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (NPZ), Pracodawcy RP, podobnie jak podczas konsultacji poprzedniej edycji Narodowego Programu Zdrowia, stoją na stanowisku, że dokument strategiczny opisujący kwestie zdrowotne i mający mieć wpływ na przyszłe wskaźniki zdrowotne powinien być konstruowany na okres dłuższy niż 4 lata, jak również powinien być przygotowany z udziałem partnerów społecznych. Również dobą praktyką byłoby przekazywanie do opiniowania konsultowania tego typu strategicznych dokumentów na okres co najmniej 30 dni. Warto w tym miejscu podkreślić, że dłuższy horyzont czasowy przeznaczony na realizację tak istotnych działań pozwoliłby na lepsze zaplanowanie celów i ich efektywniejszą realizację. Poza tym program tego typu jak Narodowy Program Zdrowia na lata 2020-2024 powinien być poprzedzony diagnozą epidemiologiczną, opisem wyzwań zdrowotnych. Natomiast cele operacyjne programu i proponowane projekty powinny być pochodną wyzwań zdrowotnych zawartych we wcześniejszej diagnozie.

Wydaje się, że w opiniowanym programie arbitralnie zaproponowano cele bez żadnego ich uzasadnienia i opisu, i w znacznej części proponowane projekty wydają się być nieadekwatne do potrzeb. Biorąc powyższe pod uwagę, Pracodawcy RP przedstawiają poniższe uwagi:

- 1) zaproponowane cele operacyjne, jak i proponowane projekty zupełnie nie są skorelowane z danymi o przyczynach zgonów Polaków. **Trudno będzie wydłużyć średnią długość życia Polaków, nie próbując wpłynąć na zwiększenie profilaktyki w obszarze chorób kardiologicznych i onkologicznych, które powodują największą liczbę zgonów w naszym kraju.** Dlatego też wśród celów NPZ muszą się znaleźć działania odpowiadające na ponad 60% przyczyn zgonów w Polsce;
- 2) nie widzimy również korelacji między **Narodową Strategią Onkologiczną a Narodowym Programem Zdrowia**, a wydaje się, że te dwa strategiczne dokumenty powinny się uzupełniać i w pełni współgrać tak, aby zapewnić działania, przede wszystkim edukacyjne, w obszarze profilaktyki, by zmniejszyć prognozowany wzrost odsetka zgonów z powodów onkologicznych;
- 3) **brakuje działań odpowiadających na cel strategiczny, jakim jest nierówność w dostępie do zdrowia na terenie Polski;**
- 4) zadania, które zostały przewidziane dla **celu operacyjnego NPZ profilaktyka uzależnień w zakresie walki z nałogiem tytoniowym**, nie wyczerpują w pełni jego założeń. Biorąc pod uwagę literalny zapis, Pracodawcy RP uważają, że zaprojektowane zadania koncentrują się na leczeniu nałogu, walce z dostępnością, monitorowaniem składu oraz przestrzeganiem przepisów prawa w kontekście wyrobów tytoniowych, natomiast **brakuje tam podstawowego działania, jakim powinna być profilaktyka uzależnienia nikotynowego, na który wprost wskazuje nazwa celu operacyjnego. Brakuje również kontynuacji działań edukacyjnych zrealizowanych w poprzedniej edycji programu, a to niestety będzie skutkowało tym, że efekty, które osiągnięto w szeroko rozumianym obszarze zdrowia, zostaną utracone;**
- 5) trudno znaleźć uzasadnienie dla jednego z działań, którym ma być promowanie prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej wśród służb mundurowych. NPZ nakierowany jest przeciw na całą populację, a to zadanie jest zapewne celem instytucji nadzorujących służby mundurowe – MSW czy MON. **Projekt o takim celu, w opinii Pracodawców RP, powinien być kierowany do dzieci z klas 1-3 tak, aby jak**

najwcześniej kształtować dobre nawyki i tym samym wpływać na zmniejszenie odsetka dzieci otyłych. To jest szczególnie istotne po rocznym okresie, w którym dzieci znacznie więcej niż dotychczas czasu spędziły w domu, przed komputerem, i w którym lekcje wychowania fizycznego nie istniały. Trudno uznać, że ten cel może być zrealizowany tylko przez wprowadzenie do podstawy programowej „lekcji o zdrowiu”.

Poza wyżej wymienionymi uwagami, **Pracodawcy RP w pełni popierają wybór celów związanych z nadwagą i otyłością, promocją zdrowia psychicznego oraz zdrowego i aktywnego starzenia się. Wydaje się, że te trzy cele operacyjne najlepiej odpowiadają na potrzeby zdrowotne Polaków i powinny być szczególnie zaopiekowanie.** Proponujemy również, aby cel operacyjny określony jako profilaktyka nadwagi i otyłości, a także zdrowie i aktywne starzenie się, mając na uwadze doświadczenia wyniesione z pandemii, rozszerzyć lub uzupełnić o kolejny cel operacyjny w zakresie świadczeń na rzecz zachowania zdrowia i zapobiegania chorobom poprzez aktywność fizyczną i rehabilitację. Zasadnicze obniżenie aktywności fizycznej poprzez ograniczenie przemieszczania się, jak również zasadnicze zmniejszenie dostępności do świadczeń rehabilitacyjnych mają znaczący wpływ na ogólny poziom zdrowia ogółu populacji bez względu na wiek. Nie chodzi wyłącznie o schorzenia narządu ruchu, ale również zasadnicze zwiększenie ryzyka chorób cywilizacyjnych, takich jak choroby układu krążenia i choroby nowotworowe. Nie sposób przecież przecenić roli aktywności fizycznej i rehabilitacji, mając na uwadze czynniki ogólnoeconomiczne w skali kraju, wynikające z minimalizacji kosztów zachowania zdrowia lub powrotu do pełnej sprawności po przebytych schorzeniach. Dlatego też pracodawcy RP proponują uzupełnienie Narodowego Programu Zdrowia o działania, które powinny stać się podstawą służącą do realizacji celu operacyjnego:

- 1) organizacja nowych produktów promujących aktywność fizyczną za pośrednictwem urządzeń teleinformatycznych, opartych na instruktażu i nadzorze wykwalifikowanych fizjoterapeutów – z podziałem na grupy wiekowe;
- 2) realizacja ustawowych założeń profilaktycznej opieki zdrowotnej poprzez organizację stacjonarnych programów diagnostyczno-edukacyjnych umożliwiających przeprowadzenie w wyspecjalizowanych ośrodkach kompleksowej analizy zdrowia oraz edukację w zakresie aktywności fizycznej i efektywnego zapobiegania chorobom;

- 3) promowanie prawidłowo realizowanej aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży poprzez cykliczne spotkania w szkołach (również w nauczaniu zdalnym) fizjoterapeutów wskazujących jak bezpiecznie i efektywnie dbać o zdrowie;
- 4) prowadzenie wysokospecjalistycznych szkoleń dla osób zajmujących się aktywnością fizyczną, terapią ruchową oraz promocją zdrowego trybu życia.

Ponadto, analizując całość zapisów programu NPZ, uwagę zwraca fakt, że przy planowaniu poszczególnych zadań większość z nich dedykowana jest jako zadanie własne lub zadanie na wniosek. Pracodawcy RP uważają, że uniemożliwienie realizacji tych zadań w trybie konkursu m.in. przez organizacje partnerskie, organizacje szeroko rozumianego NGO, w tym organizacje pacjenckie czy też organizacje pracodawców, są niekorzystne z punktu widzenia istoty i założeń samego programu i w znaczny sposób ograniczą skuteczne dotarcie do danej populacji.

Podsumowując – z całą mocą Pracodawcy RP pragną podkreślić, że inwestowanie w zdrowie publiczne jest niezwykle ważne. Z dyskusji o państwie i jego rozwoju nie da się usunąć człowieka. Im dłużej ten człowiek – uczeń, student, ceniony specjalista, menadżer będzie pozostawał w zdrowiu, tym lepiej dla naszych finansów publicznych i naszej gospodarki. Truizmem jest zapewne przypomnienie, że dzięki inwestycji w zdrowie publiczne, zachowamy bezpieczeństwo zdrowotne obywateli, a to przełoży się na sprawne funkcjonowanie i rozwój państwa, ale właśnie dlatego Pracodawcy RP zwracają się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o weryfikację zapisów projektowanego Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 i uwzględnienia przedstawionych przez nas sugestii.

Z wyrazami szacunku

Wiceprezydent Pracodawców RP

Dr Andrzej Mądrala